

הצעות לפעילות בכיתה סביב הספר:

מעשיות חכמות

סיפר: שלמה אביס, אייר: דורון זהרי

מורים יקרים,

קובץ המעשיות שליקט שלמה אביס מזמן הבנה כי לאופיו של האדם והעולם קווים זהים בכל מקום, בכל תפוצה ובכל עדה. פעילות סביב הספר "מעשיות חכמות" מאפשרת לבחון לא רק כל סיפור והערך אותו הוא מלמד, אלא להרחיב את נקודת המבט, להכיר משלים שונים בהם משתקף אותו הנמשל, לקבל תמונה של המסורת היהודית כפי שהיא משתקפת במקומות שונים בתפוצת העם היהודי ולגלות שגם אם המשלים משתנים, החכמה שבהם נשאת אחת לכל האנשים.

רעיונות לשילוב הספר בכיתה

<< אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות, כאשר כל קבוצה תתמקד במעשייה אחרת. במהלך העבודה בקבוצות התלמידים יקראו יחד את הסיפור ויבחרו כיצד להציג אותה בפני החברים בכיתה: בכרזה גדולה, קומיקס, הצגה וכו'.

<< אפשר לשתף את המשפחות, להציע לתלמידים לבחור אחד הסיפורים יחד עם ההורים, לקרוא אותו בחיק המשפחה ולהכין עבור הכיתה חידון טריוויה עם שאלות שנוגעות בסיפור שבחרו. אפשר לערוך פעילות שיא בעקבות הספר, להזמין את הכיתה המקבילה (או אפילו את ההורים!) ולערוך מפגש חגיגי וחידון טריוויה סביב המעשיות.

<< במעשיות ומשלים רבים מופיע ויכוח בין שני אנשים ושופט או מלך שמכריע מי צודק ואיפה נמצאת האמת. כמה דוגמאות כאלה נמצאות גם ב"מעשיות חכמות" (האוצר, החיגר והעיוור). תוכלו להקים בכיתה בית משפט, מנו בקרב התלמידים את השופטים, הקטגור, הסנגור ובעלי הריב. העמידו בפניהם סוגיות שונות מהווי הכיתה – איך מחליטים מי צודק? מהו יושר? האם האמת נמצאת רק אצל מישהו אחד? ואיך יודעים מה הוגן יותר?

רעיונות לשילוב הספר בכיתה - המשך

<< המעשייה "מן הגיהנום לגן עדן" מעבירה בצורה פשוטה וציורית מסר חזק: הגיהנום הוא מקום בו כל אחד חושב רק על עצמו, בגן העדן כולם נהנים משיתוף הפעולה. אפשר להקדיש שעה **למשימות שדורשות שיתוף פעולה**, למשל: כל הקבוצה מקבלת נקודה כאשר אחד התלמידים, בעיניים מכוסות, יגיע לספר מסויים ויפתח אותו בעמוד 32, כדי לקבל את הנקודה הקבוצה חייבת לתת לו הוראות ולעזור.

<< בספרות המשלים החיות מואנשות, לכל אחת תכונת אופי ייחודית: השועל ערום, העורב גרגרן, הצב סבלן. בעקבות ההיכרות עם הספר "מעשיות חכמות" אפשר להציע לתלמידים **לכתוב משל חדש על חיה שהם אוהבים**. מה לדעתם תכונת האופי של החיה? במה היא דומה לאופיו של האדם? מה היא יכולה ללמד אותנו? קבצו את סיפורי הילדים לספר משלים חדש ומחכים מאת ילדי הכיתה.

<< המעשיות בספר מגיעות מתרבויות שונות במקומות שונים בעולם. ניתן **לסמן על מפה גדולה את המקומות מהם הגיעו המעשיות**, לאחר מכן לסמן על המפה מאין הגיעו משפחות הילדים לארץ ישראל. אפשר לשלוח את הילדים למשימת חקר משפחתית. האם המשפחה מכירה מעשיות מארץ המוצא שלה? איזה משל עובר במשפחה? איזה משל סיפרה סבתא של אמא? ומה המשל הזה מלמד? באיסוף המשלים בכיתה אפשר לראות איך מסרים דומים מגיעים בצורות שונות ובסיפורים שונים מכל קצוות העולם.

**קריאה ופעילות נעימה,
צוות ספריית פיג'מה**